

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻՑ ՀԱՏԿԱՑՎԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ
ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2016 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի 5-րդ կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2016 թվականի օգոստոսի 29-ի թիվ 27/1 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովին հատկացված միջոցների օգտագործման, ինչպես նաև բյուջետային մուտքերի ապահովման նկատմամբ վերահսկողության իրականացում:

Վերահսկողության օբյեկտը՝ ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողով:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 2016 թվականի օգոստոսի 29-ից մինչև 2016 թվականի նոյեմբերի 30-ը:

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2015 թվականի հունվարի 1-ից մինչև ստուգման իրականացման ժամկետի ավարտը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևով: Վերահսկողության ընթացքում

կիրառվել են համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության վերահսկողության տեսակները:

Վերահսկողության ընթացքում հավաքված անհրաժեշտ տեղեկատվության և փաստաթղթերի հիման վրա կատարվել է փաստացի վիճակի և օրենքներով ու իրավական ակտերով սահմանված պահանջների համապատասխանության ուսումնասիրություն:

Կատարվել է ստուգման արդյունքներով արձանագրված փաստերի վերլուծություն:

Վերահսկողության արդյունքները

Բյուջետային միջոցների օգտագործում

ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովը (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) իրականացնում է պետական քաղաքականություն տնտեսական մրցակցության պաշտպանության բնագավառում:

Հանձնաժողովին 2015 և 2016 թվականներին պետական բյուջեի «Գործադիր իշխանության, պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանում» ծրագրով հատկացվել է համապատասխանաբար՝ 306,298.6 հազ. դրամ և 316,894.6 հազ. դրամ: Բացի այդ, 2016 թվականին «Գործադիր իշխանության, պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների կարողությունների զարգացում» ծրագրով հատկացվել է ևս 1,000.0 հազ. դրամ:

2015 թվականին Հանձնաժողովին ֆինանսավորվել է 298,423.2 հազ. դրամ: Տարվա արդյունքներով բյուջետային միջոցների տնտեսումը կազմել է 7,875.4 հազ. դրամ, այդ թվում՝ «Ընդհանուր բնույթի այլ ծառայություններ» հոդվածով փորձաքննությունների ծառայությունների գնման համար հատկացված 2,032.0 հազ. դրամը ամբողջությամբ, «Էներգետիկ ծառայություններ» հոդվածով՝ 2,672.7 հազ. դրամ և «Կապի ծառայություններ» հոդվածով՝ 1,589.3 հազ. դրամ:

2015 թվականին «Աշխատողների աշխատավարձեր և հավելավճարներ» հոդվածով ծախսերը կազմել են 266,640.8 հազ. դրամ, որից 44,627.9 հազ. դրամ ուղղվել է Հանձնաժողովի աշխատողների պարգևատրմանը: 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ «Աշխատողների աշխատավարձեր և հավելավճարներ» հոդվածից Հանձնաժողովի աշխատողների պարգևատրման համար ծախսվել է 19,769.8 հազ. դրամ:

2015 թվականին Հանձնաժողովին «Գործուղումների և շրջագայության ծախսեր» հոդվածով ֆինանսավորվել է 7,817.2 հազ. դրամ, որից 2,800.0 հազ. դրամը նախատեսվել է ներքին գործուղումների համար:

Հանձնաժողովի աշխատակազմի ղեկավարի 07.12.2015թ. թիվ 144-Ա հրամանով մանրածախ առևտրի ոլորտում գների ուսումնասիրության համար 14 օրով՝ դեկտեմբերի 12-ից մինչև 25-ը ներառյալ Սյունիքի մարզ գործուղվել են Հանձնաժողովի երկու աշխատող, որի համար ստացել են 374.0 հազ. դրամ առհաշիվ գումար: Ստուգմամբ պարզվել է, որ գործուղման հաշվետվության, կատարված աշխատանքների տեղեկանքի և գիշերավարձի ծախսը հիմնավորող փաստաթղթերի համաձայն՝ աշխատողները գործուղման վայրում գտնվել են դեկտեմբերի 12-ից մինչև 20-ը ներառյալ, կամ 9 օր: Փաստորեն, աշխատողներին հավելյալ վճարվել է 80.0 հազ. դրամ, որը վերահսկողության ընթացքում վերականգնվել է պետական բյուջե:

2015 և 2016 թվականներին պետական բյուջեից «Հատուկ նպատակային այլ ծախսեր» հոդվածով հսկիչ գնումներ կատարելու համար Հանձնաժողովին յուրաքանչյուր տարի հատկացվել է 2,000.0 հազ. դրամ: Ստուգմամբ պարզվել է, որ 2014 և 2015 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հոդվածով դրամարկղի կանխիկ դրամի մնացորդները՝ համապատասխանաբար 305.7 հազ. դրամ և 45.6 հազ. դրամ Հանձնաժողովը չի փոխանցել պետական բյուջե, որով խախտել է ՀՀ կառավարության «ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեների կատարման կարգը հաստատելու մասին» 18.01.2002թ. թիվ 48 որոշմամբ հաստատված կարգի 68-րդ

կետի պահանջը, իսկ ՀՀ ֆինանսների նախարարություն ներկայացված՝ «Հիմնարկի կատարած բյուջետային ծախսերի և բյուջետային պարտքերի մասին» հաշվետվություններում «Հատուկ նպատակային այլ ծախսեր» հոդվածի դրամարկղային ծախսի ցուցանիշներում այդ մնացորդների չափով առկա է սխալ:

2015 թվականի նոյեմբերի 30-ին Հանձնաժողովի «թեժ» գիծ ֆիզիկական անձի կողմից ներկայացվել է բողոք, որ կահույքի երեք սրահներում ապրանքը կանխիկ և փոխանցումով վաճառվում է տարբեր գներով: Հանձնաժողովի նախագահի 01.12.2015թ. թիվ 253-Ա հրամանի հիման վրա առևտրի այդ սրահներից կատարվել են բազկաթոռների և պահարանների հսկիչ գնումներ, որի համար դրամարկղից հատկացվել է 2,250.0 հազ. դրամ կանխիկ գումար, որից 250.0 հազ. դրամը՝ նախորդ տարվա մնացորդից: Հսկիչ գնումների արդյունքում արձանագրվել է, որ «թեժ» գծով ստացված բողոքում նշված փաստերը չեն հիմնավորվել:

Հանձնաժողովի 23.05.2011թ. թիվ 192-Ն՝ «Հսկիչ գնումների արդյունքում ձեռք բերված ապրանքների տնօրինման կարգը հաստատելու մասին» որոշման կարգի 8-րդ կետի ա) ենթակետի համաձայն՝ գնված կահույքը 2016 թվականի հունվարին հաշվառվել է Հանձնաժողովի հաշվեկշռում: Արդյունքում, Հանձնաժողովը «Հատուկ նպատակային այլ ծախսեր» հոդվածով հսկիչ գնումների համար հատկացված միջոցների հաշվին իր կարիքների համար ձեռք է բերել գրասենյակային կահույք այն դեպքում, երբ 2015 թվականին պետական բյուջեից «Վարչական սարքավորումներ» հոդվածով կահույք գնելու համար Հանձնաժողովին գումար նախատեսված չէր:

ՀՀ վարչապետի 12.03.2016թ. թիվ 150-Ա որոշմամբ Հանձնաժողովին պետական բյուջեի «Արտասահմանյան պատվիրակությունների ընդունելության ծախսեր» ծրագրով ԱՊՀ անդամ պետությունների հակամենաշնորհային քաղաքականության միջպետական խորհրդի շտաբի նիստերը 2016 թվականի ապրիլի 13-15-ը Հայաստանի Հանրապետությունում անցկացնելու համար հատկացվել է 12,942.7 հազ. դրամ: Հատկացված միջոցների հաշվին ապրանքների,

ծառայությունների և աշխատանքների գնումները կատարվել են բանակցային ընթացակարգով առանց հայտարարությունը հրապարակելու գնման ձևով: Ծրագրի շրջանակներում կնքված պայմանագրերի գործողության ժամկետ է սահմանվել կողմերի միջև պայմանագրերով ստանձնած պարտավորությունների կատարումը, որը ըստ հանձնման-ընդունման արձանագրությունների ամբողջ ծավալով ավարտվել է սահմանված ժամկետում: Ստուգմամբ պարզվել է, որ առանձին դեպքերում գնումները կատարվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդված 1-ին մասի պահանջների խախտումով՝ գնվող ապրանքների և ծառայությունների տեխնիկական բնութագրերը ամբողջությամբ և հստակ չեն նկարագրել դրանց հատկանիշները՝

- «Բագրիգ» ՍՊԸ հետ կնքվել է վարչական նյութերի և գրենական պիտույքների գնման պայմանագիր, որում ապրանքները նշվել են ընդհանուր նկարագրով (պայուսակ, թղթապանակ, թուղթ, գրիչ և այլ),
- «Բոնապ» ՍՊԸ հետ կնքվել է պայմանագիր «ճաշի և սուրճի ընդմիջումների կազմակերպան ծառայություն» գնելու համար, որում չեն նկարագրվել գնվող ծառայության հատկանիշները,
- «Բագրիգ» ՍՊԸ հետ կնքված պայմանագրով ձեռք են բերվել 40 հատ «Հուշանվեր» ընդհանուր նկարագրով ապրանքներ,
- «Վալեմ» ՍՊԸ հետ կնքված պայմանագրով առանց հատկանիշները նկարագրելու գնվել է «ընթրիքի և երաժշտության մատուցման ծառայություն»:

Բյուջետային մուտքերի ապահովում

«Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «Սույն օրենքի խախտման դեպքում Հանձնաժողովն իրավասու է իր որոշմամբ տալու նախազգուշացում կամ նշանակելու տուգանք»: Նույն օրենքի 36-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված են Հանձնաժողովի կողմից նշանակվող տուգանքի չափերը՝

- հակամրցակցային համաձայնություն կնքելու համար՝ հինգ միլիոնից երկու հարյուր միլիոն դրամ,
- գերիշխող դիրքի չարաշահման համար՝ հինգ միլիոնից երկու հարյուր միլիոն դրամ,
- համակենտրոնացումը չհայտարարագրելու կամ արգելված համակենտրոնացումը գործողության մեջ դնելու համար՝ նախորդ տարվա հասույթի մինչև չորս տոկոս, բայց ոչ ավելի, քան հինգ հարյուր միլիոն դրամ,
- անբարեխիղճ մրցակցության գործողության համար՝ նախորդ տարվա հասույթի մինչև մեկ տոկոս,
- արգելված պետական օժանդակություն ստանալու համար՝ նախորդ տարվա հասույթի մինչև մեկ տոկոս, բայց ոչ ավելի, քան հարյուր միլիոն դրամ,
- Հանձնաժողովի նախագահի գրությամբ կամ Հանձնաժողովի որոշմամբ կամ օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթեր կամ այլ տեղեկատվություն սահմանված ժամկետում չներկայացնելու կամ ոչ հավաստի կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ ներկայացնելու համար՝ մինչև հինգ միլիոն դրամ,
- Հանձնաժողովին, Հանձնաժողովի անդամին կամ աշխատակցին օրենսդրությամբ վերապահված իրավունքների կամ պարտականությունների կատարմանը խոչընդոտելու համար՝ մինչև երկու միլիոն դրամ,
- տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից Հանձնաժողովի որոշմամբ ամրագրված խախտումները սահմանված ժամկետում չչտկելու, որոշմամբ նախատեսված պայմանները, պարտավորությունները կամ հանձնարարությունները սահմանված ժամկետում չկատարելու համար՝ մինչև հինգ միլիոն դրամ:

2015 թվականին Հանձնաժողովը երեք որոշումներով նշանակել է ընդամենը 4,000.0 հազ. դրամ տուգանք, որից՝

- «Ինվեստ-Ինտորգ» ՍՊԸ նկատմամբ անբարեխիղճ մրցակցության գործողության համար՝ 1,000.0 հազ. դրամ,

- Ա/Ձ Ենոք Սաֆարյանի նկատմամբ Հանձնաժողովին օրենսդրությամբ վերապահված իրավունքների կամ պարտականությունների կատարմանը խոչընդոտելու համար՝ 2,000.0 հազ. դրամ,

- «Հայասի Գրուպ» ՍՊԸ նկատմամբ պահանջվող տեղեկատվություն չներկայացնելու կամ ոչ ամբողջական ներկայացնելու համար՝ 1,000.0 հազ. դրամ:

2015 թվականին Հանձնաժողովի որոշումներով նշանակված տուգանքների հաշվին պետական բյուջե մուտք է եղել 64,451.0 հազ. դրամ, որից 1,000.0 հազ. դրամը՝ 2015 թվականին նշանակված տուգանքներից, մնացածը՝ նախորդ տարիներին նշանակված տուգանքներից:

2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ Հանձնաժողովը ինը որոշումներով նշանակել է ընդամենը 70,600.0 հազ. դրամ տուգանք, որից՝

- տեղեկատվությունը սահմանված ժամկետում չներկայացնելու համար՝

«Հայկական Ծրագրեր» ՍՊԸ՝ 2,000.0 հազ. դրամ,

«Պենտոառտ» ՍՊԸ՝ 300.0 հազ. դրամ,

«Արմինվեստ» ՓԲԸ՝ 200.0 հազ. դրամ,

«Ասմիդա» ՍՊԸ՝ 100.0 հազ. դրամ,

- Ա/Ձ Ենոք Սաֆարյանի նկատմամբ Հանձնաժողովի որոշմամբ արձանագրված պարտավորությունները կամ հանձնարարությունները չկատարելու համար՝ 3,000.0 հազ. դրամ,

- «Կոկա-Կոլա Հելենիկ Բոթլինգ Քոմփնի Արմենիա» ՓԲԸ նկատմամբ գերիշխող դիրքի չարաշահման համար՝ 50,000.0 հազ. դրամ,

- անբարեխիղճ մրցակցության գործողության համար՝

«Վեգա Ուորլդ» ՍՊԸ՝ 5,000.0 հազ. դրամ,

«Ա և Գ» ՍՊԸ՝ 5,000.0 հազ. դրամ,

«Ա և Գ» ՍՊԸ՝ 5,000.0 հազ. դրամ:

«Կոկա-Կոլա Հելենիկ Բոթլինգ Քոմփնի Արմենիա» ՓԲԸ, «Հայկական Ծրագրեր» ՍՊԸ և Ա/Ձ Ենոք Սաֆարյանի նկատմամբ գումարային 55,000.0 հազ.

դրամ տուգանքներ նշանակելու Հանձնաժողովի որոշումները բողոքարկվել են դատական կարգով:

2016 թվականին ստուգման պահի դրությամբ Հանձնաժողովի որոշումներով նշանակված տուգանքների հաշվին պետական բյուջե մուտք է եղել 6,558.5 հազ. դրամ, որից 5,200.0 հազ. դրամը՝ 2016 թվականին նշանակված տուգանքներից, մնացածը՝ նախորդ տարիներին նշանակված տուգանքներից:

Եզրակացություն

1. Գների ուսումնասիրության համար 2015 թվականին Հանձնաժողովի երկու աշխատող 14 օրով գործուղվել են Սյունիքի մարզ: Գործուղման հաշվետվության, կատարված աշխատանքների տեղեկանքի և գիշերավարձի ծախսը հիմնավորող փաստաթղթերի համաձայն՝ աշխատողները գործուղման վայրում գտնվել են 9 օր: Վերահսկողության ընթացքում աշխատողներին հավելյալ վճարված 80.0 հազ. դրամը վերականգնվել է պետական բյուջե:

2. 2014 և 2015 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Հատուկ նպատակային այլ ծախսեր» հոդվածով դրամարկղի կանխիկ դրամի մնացորդները՝ համապատասխանաբար 305.7 հազ. դրամ և 45.6 հազ. դրամ Հանձնաժողովը չի փոխանցել պետական բյուջե, որով խախտել է ՀՀ կառավարության «ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեների կատարման կարգը հաստատելու մասին» 18.01.2002թ. թիվ 48 որոշմամբ հաստատված կարգի 68-րդ կետի պահանջը, իսկ ՀՀ ֆինանսների նախարարություն ներկայացված հաշվետվություններում «Հատուկ նպատակային այլ ծախսեր» հոդվածի դրամարկղային ծախսի ցուցանիշներում մնացորդների չափով առկա է սխալ:

3. 2015 թվականին Հանձնաժողովի «թեժ» գիծ ներկայացվել է բողոք, որ կահույքի երեք սրահներում ապրանքը կանխիկ և փոխանցումով վաճառվում է տարբեր գներով: Հանձնաժողովի նախագահի հրամանի հիման վրա առևտրի այդ

սրահներից կատարվել են բազկաթոռների և պահարանների հսկիչ գնումներ, որի համար դրամարկդից հատկացվել է 2,250.0 հազ. դրամ կանխիկ գումար: Հանձնաժողովի 23.05.2011թ. թիվ 192-Ն՝ «Հսկիչ գնումների արդյունքում ձեռք բերված ապրանքների տնօրինման կարգը հաստատելու մասին» որոշման կարգի 8-րդ կետի ա) ենթակետի համաձայն՝ գնված կահույքը 2016 թվականի հունվարին հաշվառվել է Հանձնաժողովի հաշվեկշռում: Արդյունքում, Հանձնաժողովը «Հատուկ նպատակային այլ ծախսեր» հոդվածով հսկիչ գնումների համար հատկացված միջոցների հաշվին իր կարիքների համար ձեռք է բերել գրասենյակային կահույք այն դեպքում, երբ 2015 թվականին պետական բյուջեից կահույք գնելու համար Հանձնաժողովին գումար նախատեսված չէր:

4. 2016 թվականին «Արտասահմանյան պատվիրակությունների ընդունելության ծախսեր» ծրագրով գնումները առանձին դեպքերում կատարվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդված 1-ին մասի պահանջների խախտումով՝ գնվող ապրանքների և ծառայությունների տեխնիկական բնութագրերը ամբողջությամբ և հստակ չեն նկարագրել դրանց հատկանիշները:

5. Հանձնաժողովը 2015 թվականին երեք որոշումներով նշանակել է ընդամենը 4,000.0 հազ. դրամ տուգանք, 2016 թվականի սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ ինը որոշումներով՝ ընդամենը 70,600.0 հազ. դրամ տուգանք:

6. 2015 թվականին Հանձնաժողովի որոշումներով նշանակված տուգանքների հաշվին պետական բյուջե մուտք է եղել 64,451.0 հազ. դրամ, որից 1,000.0 հազ. դրամը՝ 2015 թվականին նշանակված տուգանքներից, մնացածը՝ նախորդ տարիներին նշանակված տուգանքներից: 2016 թվականին ստուգման պահի դրությամբ նշանակված տուգանքների հաշվին պետական բյուջե մուտք է եղել 6,558.5 հազ. դրամ, որից 5,200.0 հազ. դրամը՝ 2016 թվականին նշանակված տուգանքներից, մնացածը՝ նախորդ տարիներին նշանակված տուգանքներից:

Առաջարկություններ

ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովին՝

– համաձայն «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի պահանջի՝ մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել՝ հայտնաբերված խախտումները վերացնելու ուղղությամբ ձեռնարկված միջոցառումների մասին: